// GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacţiunea şi administraţiunea:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22. „Gazeta“ iese Mercurea, Vinerea si Dumineca.
Preţulŭ abonamentului:
Pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Ţerĭ esterne pe şése lunĭ 14 fr., pe anŭ 28 francĭ.

Anulŭ XLVII.

Sĕ prenumeră:
la poştele c. şi r. şi pe la dd. corespondenţĭ.
Anunciurile:
una serie garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiăcare publicare. — Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 21. **Dumineca 19 Februariu (2 Martiu)** **1884.**

Braşovŭ 19 Februariu st. v.

De cândŭ mergŭ şi vinŭ dela Friedrichsruhe miniştri, ambasadori, trămişi, militarĭ şi alte personalităţi înalte rusescĭ cercurile politice din Viena parŭ a fi cuprinse de órecare nelinişte, care se esprimă adĭ destulŭ de bătătorŭ la ochĭ în diarele independente ale capitalei austriace. Oficioşii sunt ca totdéuna şi acuma plinĭ de încredere în situaţiunea europénă şi vorbescŭ cu mare siguritate de nestrămutata amiciţiă a principelui Bismark, dér ce omŭ cu minte va pune preţŭ pe asigurările lorŭ până ce nu se va convinge din fapte despre adevĕrulŭ lorŭ?

Şi tocmai faptele nu prea susţinŭ şi justifică adĭ marea încredere a oficioşilorŭ. Ba observămŭ, că o parte din ei, aceia, carĭ mai au şi alte durerĭ şi temerĭ decâtŭ acele ale oficiului de esterne din Viena, oficioşii ungurĭ, dau pe faţă reaua impresiune, ce le-au făcut'o dovedile cele mai noue estraordinare de intimitate şi de amiciţiă între Rusia şi Germania. Unulŭ din organele pestane, carĭ îşĭ capetă inspiraţiunile din sferele mai înalte guvernamentale, nu prea pare dispusŭ a crede asigurărilorŭ foilorŭ din Berlin, după carĭ noua intimitate prusso-ruséscă va promová numai scopurile alianţei germane-austriace. Acésta fóie respunde, că ea n'ar puté pune unŭ preţŭ aşa de mare pe alianţa dintre Germania şi Austro-Ungaria, décă în faptŭ buna séu réua dispositiune a politicilorŭ din Petersburg ar puté sĕ aibă asupra duratei acestei alianţe órecare influinţă.

De câte orĭ a fost vorba de unŭ resboiŭ apropiatŭ între Germania şi Rusia totdéuna amŭ pusŭ la îndoiélă acésta, pentru că nu puteamŭ admite că Bismark se dorésca în împrejurările actuale unŭ conflictŭ cu puternica împĕrăţiă slavă. Evenimentele ne dau acum dreptate. Astădĭ se vede destulŭ de lămuritŭ, că Bismark a lucratŭ nu spre a rumpe legăturile imperiului germanŭ cu Rusia, ci spre a le strînge şi mai tare, pe basa unui nou pactŭ, a unui nou planŭ de acţiune, care este încă acoperitŭ cu vĕlulŭ celui mai mare secretŭ. Conferenţele dela Friedrichsruhe între omulŭ ce conduce destinele Germaniei şi între ómenii de statŭ ai Rusiei, potŭ fi — precum bine dice unŭ organŭ de frunte vienesŭ — decisive pentru sórtea statelorŭ Europei şi pentru liniştea şi pacea popórelorŭ ei.

Inainte de a se ţiné conferenţele memorate în Friedrichsruhe, secretarulŭ intimŭ alŭ principelui Bismark, care nu s'a depărtatŭ de lângă elŭ în totŭ timpulŭ campaniei la 1870/1 publică o scriere politică plină de revelări şi destăinuiri, despre acţiunea diplomatică secretă a cancelarului dela 1866 încóce. Descopere că unŭ frate alŭ generalului Gablenz, a fost trămisŭ în ajunulŭ resboiului dela 1866 de Bismark la curtea austriacă spre a propune împĕratului şi consiliarilorŭ sĕi o acţiune comună în contra Franciei, oferindu-le unŭ dualismŭ prusso-austriacŭ peste statele germane. Busch dice, că împĕratulŭ Austriei era dispusŭ a primí propunerea, dér că ministrii sĕi au fost pentru resboiulŭ cu Prusia, şi mai adauge ca asemenĭ propunerĭ i s'au făcutŭ Austriei şi după resboiulŭ dela 1866.

Descoperirea acésta necuviinciósă, care se crede cu totŭ dreptulŭ, că a fost făcută cu consêmţementulŭ cancelarului germanu a deşteptatŭ neîncredere şi disgustŭ in cercurile influente din Viena cu atâtŭ mai vêrtosŭ, cu câtŭ a fost făcută tocmai atuncĭ cândŭ Berlinulŭ începù sĕ schimbe semne de amiciţiă cu Petersburgulŭ.

Organele inspirate ale cancelarului au declaratŭ, că revelările lui Busch sunt esacte şi pe lângă acésta nu numaĭ odată au datŭ a se cunósce, că puterniculŭ cancelarŭ nu consideră Austro-Ungaria ca unŭ aliatŭ pe care sĕ se pótă răzimá în tóte casurile şi care se fie constantŭ.

Adaugêndŭ la aceste conferenţele cu ómenii de statŭ rusescĭ, şi deputaţiunea demonstrativă la Berlin în frunte cu marele duce Mihailŭ, vomŭ înţelege uşorŭ, că cei din Viena sunt fórte îngrijaţĭ asupra acestei schimbărĭ neaşteptate a situaţiunei europene. „Este óre legătura între cabinetulŭ austriacŭ şi celŭ germanŭ aşa de tare încâtŭ orĭ ce temere se fie eschisă? Cine póte respunde la acésta? Cine cunósce misterele acţiunilorŭ diplomatice ascunse? — aşa se întrébă unii, ear' oficioşii vienesi întonéză ca la comandă din nou cântecculŭ vechiu alŭ alianţei celorŭ trei împeraţi. Şi faţă de acestŭ cântecŭ alŭ sirenelorŭ oficióse ce-i îngrijaţi se întrébă: cine din cei trei aliaţi o se fie păcălitulŭ? —

Cronica evenemintelorŭ politice.

Organulŭ d-lui C. A. R o s e t t i, se ocupă în fruntea numĕrului sĕu de Vinerĭ cu mişcarea Românilorŭ din Ardélŭ şi Ungaria faţă de v i i t ó r e l e a l e g e r ĭ d i e t a l e. „Românulŭ“ dice între altele: „Cei persecutaţi nu potŭ vedé decâtŭ într'unŭ felŭ, nu potŭ avé decâtŭ o dorinţă, nu potŭ fi decâtŭ o partidă, partida mântuirii naţiunei de relele ce-o bântuie şi garantarea viitorului iei. Étă drapelulŭ, în giurulŭ căruia orĭ-ce Românŭ e détorŭ a se grupá şi pentru a cărui isbêndă sĕ fie gata la sacrificii... Invĕţămintele istoriei nu potŭ şi nu trebue sĕ se dé uitărei. S'a vĕdutŭ, că pân'acum dela Maghiarĭ nimicŭ nu s'a pututŭ dobêndí prin frăţéscă înţelegere... Prin urmare după a nóstră părere, speranţa de-a dobêndí ceva, fără o luptă lungă şi susţinută cu iubire şi unitate de toţĭ Românii este o ilusiune...“ In numerulŭ viitorŭ vomŭ reproduce articlulŭ întregŭ.

In cercurile politice din Pesta se vorbesce, că partida oposiţiunală a m a g n a ţ i l o r ŭ, cari vorŭ sĕ se alieze cu oposiţiunile camerei, ca sĕ trântéscă cabinetulŭ Tisza ar constá din vre-o sută de inşi şi că conducătorulŭ „feudalilorŭ“ — aşa îi numescŭ acum foile tisaiste — este comitele Ferdinand Z i c h y. Dintre prelaţii catolicĭ se dicea, că s'a declaratŭ pentru acésta partidă numai archiepiscopulŭ S a m a s s a. Fóia clericală „Magyar Polgar“ declară acum, că în conferenţa episcopilorŭ nicĭ n'a fost vorba de politică, că episcopii nu voiescŭ sĕ se e s p u n ă pentru ceea séu ceea partidă, şi că domnesce între ei deplină armoniă. Mare bucuriă în urma acésta în tabĕra mamelucilorŭ.

Comitetulŭ esecutivŭ alŭ K o s s u t h i ş t i l o r ŭ din A r d é l ŭ a ţinutŭ dilele acestea o şedinţă, în care s'a discutatŭ manifestulŭ din urmă electoralŭ alŭ stângei estreme. Comitetulŭ e de părere, că manifestului nu i se póte dá importanţa ŭnei programe a partidei şi de aceea nicĭ nu póte alterá întru nimicŭ relaţiile de până acum interióre ale partidei. Scopurile politice ale partidei sunt precisŭ formulate în programa ei dela 2 Ianuariu 1881 şi comitetulŭ declară unanimŭ, că se va ţiné de acéstă programă. Orĭ ce doctrine opuse acestei programe, fie ele vestite din orĭ şi ce parte, nu vorŭ fi recunoscute de către partida independenţilorŭ ardelenĭ ca ale ei. Programa Kossuthiştilorŭ din Ardélŭ se deosebesce în multe puncte fórte însemnate de aceea a Kossuthiştilorŭ din Ungaria. Cei d'antâi voiescŭ sĕ dobêndéscă de esemplu o armată independentă naţională numai cu încetulŭ succesivŭ fără sguduire a sistemului de apĕrare actualŭ; ei dorescŭ mai departe desfiinţarea delegaţiunilorŭ, dér pe câtŭ timpŭ acésta nu se póte esecutá, voiescŭ sĕ iea parte la lucrările delegaţiunilorŭ, spre a atacá şi a combate sistemulŭ presentŭ şi instituţiunile lui comune şi pe acestŭ terĕmŭ.

Diarulŭ socialistŭ „Z u k u n f t“, care după ce fŭ suprimatŭ în Viena, apărŭ mai departe în Pesta, a publicatŭ în 15 l. c. unŭ articulŭ, în care se încércă a apĕrá uciderea comisarului de poliţiă Hlubek şi a detectivului Blöch. In urma acésta procurorulŭ generalŭ a intentatŭ procesŭ numitei foi pe basa §-lorŭ 172 şi 174 ai codului penalŭ ungurescŭ.

In 27 Februariu st. n. s'a sigilatŭ la Berlinŭ reînoirea intimităţii dintre Rusia şi Germania. In fruntea d e p u t a ţ i u n i i c a v a l e r i l o r ŭ o r d i n u l u i s â n t u l u i G h e o r g h e se presentă la împĕratulŭ marele principe M i h a i l ŭ, spre a-lŭ felicitá şi a-i predá o scrisóre ce a scris'o ţarulu chiar cu mâna s'a împreună cu toiagulŭ de mareşalŭ în briliante. După aceea a fost unŭ prândŭ strălucitŭ, cu care ocasiune marele principe Mihailŭ purtá lanţulŭ pentru ordinulŭ vulturului negru ce tocmai îlŭ căpătase şi printr'unŭ toastŭ împĕratulŭ Germaniei Wilhelm închină în sănătatea Ţarului arătândŭ simpatiile cele mai vii pentru nepotulŭ sĕu şi pentru Rusia. De unŭ timpŭ îndelungatŭ nu s'a pomenitŭ o astfeliu de schimbare de manifestaţiunĭ amicale între Petersburg si între Berlinŭ şi este lucru firescŭ, că acelea punŭ în mişcare, tóte limbile şi tóte condeiele. La Neva, ca şi la Spree s'a uitatŭ cu totulŭ episoda celorŭ cincĭ anĭ din urmă. Pe din afară relaţiunea cea nouă se manifestéză în faptă prin aceea, că principele Orlov, care, călătorindŭ din Petersburg la Parisŭ, spre a-şi predá scrisórea de revocare în Parisŭ, pe drumŭ face staţiune în Friedrichsruhe, unde mai înainte principele Dolgoruky a aplanatŭ diferinţele ultime.

La prandulŭ, ce l'a datŭ împeratulŭ Wilhelm d e p u t a ţ i u n e i r u s e s c ĭ, elŭ purtá uniforma regimentului Kaluga. Intre împĕratulŭ şi împĕrătésa şedea marele duce Michailŭ, în faţa lui se aşedase mareşalulŭ Moltke şi lângă elŭ generalulŭ Gurko şi comitele Şuvalov. Impĕratulŭ a redicatŭ următorulŭ toastŭ în limba francesă: „Ţinŭ multŭ la aceea, ca sĕ esprimŭ Alteţei Vóstre imperiale, câtŭ de multŭ sunt mişcatŭ de atenţiunea, ce mi-a arătat'o Maj. Sa împĕratulŭ, aducêndu-şĭ aminte de diua aniversară, în care am primitŭ ordinulŭ St. George, după ce sub ochii tatălui meu am luptatŭ d'impreună cu armata rusésca şi mai alesŭ cu regimentulŭ alŭ căruia şefŭ sunt. Profundŭ mişcatŭ de acésta aducere aminte măgulitóre, dorescŭ, ca Alteţa Vóstră imperială, precum şi oficerii aleşĭ pentru acéstă misiune sĕ fie interpreţii sentimentelorŭ mele de mulţămire către împĕratulŭ. Beau în sănătatea Majestăţii Sale împĕratului Rusiei.“

Printr'o scrisóre publicată în „Romanulŭ“ d. C. A. R o s e t t i refusă si subscripţiunea naţională, pentru care luase iniţiativa unŭ comitetŭ din mai mulţĭ domnĭ.

Camera română la propunerea ministrului de interne a acordatŭ suma specială de 10,000 pentrŭ înfiinţarea unui „M o n i t o r ŭ a l ŭ s c ó l e l o r ŭ, care se fie organŭ oficialŭ alŭ învĕţămêntului.

Patriarchatulŭ ecumenicŭ din Constantinopolŭ a atrasŭ, după cum află „Coresp. pol.“, atenţiunea înaltei Porţĭ asupra imigrării de preoţĭ şi peregrinĭ rusescĭ la m u n t e l e „Athos“, care imigrare iea dimensiunĭ totŭ mai marĭ şi a arătatŭ, că acéstă apariţiune, rĕmânêndŭ nebagată în sémă, o sĕ aducă pe Pórtă într'o mare perplesitate. Comunicatulŭ patriarchatului încheiă cu rugarea, ca Pórta sĕ binevoéscă a luá în consideraţiune precara situaţiune a mănăstirilorŭ grecescĭ de pe numita peninsulă, carĭ au fostŭ totdéuna leale faţă de Sultanŭ.

Din Bucovina.

U n ŭ r ĕ s p u n s ŭ l a n i s c e a r t i c u l ĭ.

In călendariulŭ de pe anulŭ 1884, redactatŭ de D-lŭ Calistratŭ Coca, au apăratŭ nisce articulĭ relativĭ la poporulŭ nostru bucovinénŭ. Idea de a se adresá către sferele mai jóse e bună şi amŭ trebuí sĕ-o înbrăţişămŭ cu căldură. Din ea resultă, că avemŭ bărbaţĭ, carĭ se intereséză de sórtea poporului. A-i dá unŭ sfatŭ, a-i arătá drumulŭ, care duce la scăpare, a-lŭ conduce pe acéstă cale grea, a-i luminá mintea despre multe adevĕrurĭ şi neadevĕrurĭ, carĭ nu-i sunt cunoscute, a-i deschide ochii despre starea lui materială, c'unŭ cuvêntŭ a trăí şi a patimí cu poporulŭ; aceste sunt ideele adevĕrate şi adevĕratulŭ interesŭ, pe care îlŭ suntemŭ datori poporului nostru.

Ne punemŭ o întrebare: aflat'au articulii din călindariu resunetŭ în inimele celora, către carĭ sunt adresaţĭ? O întrebare, a cărei respunsŭ e uşorŭ. N'au aflatŭ resunetŭ, nicĭ n'au pututŭ sĕ afle, deórece sunt parte neadevĕrurĭ, parte deja cunoscute. Voiŭ analisá aceştĭ articulĭ făcêndŭ observările mele, nu din capriciu, ci din necesitate. Voiu arătá părţile cele bune — numai de esistă — şi voiu îndicá cele greşite.

Articululŭ „Părerile despre sĕrăcia poporului nostru“ am de gândŭ sĕ-lŭ percurgŭ cu luare aminte, sĕ-lŭ studiezŭ, sĕ cercŭ ceea ce a voitŭ autorulŭ sĕ ḑică şi ceea ce a ḑisŭ, sĕ-i dau dreptŭ, unde i se cuvine, sĕ arătŭ ideile greşite şi sĕ sbiciuiescŭ conclusiunile false. Articululŭ începe în următoriulŭ modŭ: „Ḑică cine ce va ḑice, déră ţĕranulŭ nostru e omŭ boierosŭ; elŭ, ca sĕ-o spunemŭ verde, e leneşŭ.“ Unde e logica?! — Leneşŭ e poporulŭ de aceea, pentru că ar trebui sĕ scie de cu séră, ce are de făcutŭ a doua ḑi; leneşŭ, că aştéptă diminéţa până-i face femea de mâncare, pe care şi-o iea în traistă: leneşŭ şi nemuncitoriu, că nu iea în timpŭ ploiosŭ barda la mână, ca sĕ tocméscă ceva la carŭ, séu sĕ facă o coşarcă. Putemŭ sĕ deducemŭ din aceea, că o samă nu sciu de cu séră lucrulŭ lorŭ de-a doua-ḑi, că poporulŭ e leneşŭ? Putemŭ sĕ-lŭ numimŭ leneşŭ, cândŭ se îngrijesce, că sĕ-şi iea mâncare în câmpŭ? De sigurŭ că nu. — Crudă ai mai fostŭ logică, căcĭ ai părăsitŭ pe autorŭ în momentulŭ, cândŭ avea lipsă de tine! — In locŭ sĕ recomĕndămŭ poporului mâncare nutritóre şi de ajunsŭ, strigămŭ că e leneşŭ. Cum vĕdŭ, scriitoriulŭ articulului pretinde, ca poporulŭ sĕ nu mănânce, cândŭ e vorba de lucru. Mare cutezare. O ideă cu totulŭ nouă déră pe câtŭ de nouă şi îndrăsnéţă, pe atâta de falsă. Şi putemŭ sĕ pretindemŭ, ca omulŭ din poporŭ sĕ fie lemnariu şi coşărcariu? La ce resultatŭ năsuimŭ prin acéstă pretensiune? Sunt curiosŭ la unŭ rĕspunsŭ din partea autorului.

Mai departe vorbesce articululŭ, că ómenii noştri, după ce s'au pornitŭ târḑiu de acasă, se mai întărḑiă pe drumŭ, dândŭ bună ḑiua la cunoscuţĭ şi stândŭ cu ei de vorbă, séu întrândŭ în cârşmă, care e plină şi în ḑilele de lucru. Cam pe la amiéḑă-ḑi ajungŭ la ogorŭ; aicĭ dau de douĕ, trei orĭ cu sapa, se uită la sóre şi vĕḑêndu-lŭ, ca e susŭ, se ducŭ la fântână de béu apă şi în urmă se culcă. — Le dorimŭ somnŭ bunŭ, ér colaboratorilorŭ dela călindariu iubire de adevĕrŭ.

De ar fi tóte aceste adevĕrurĭ, de sigurŭ că ne amŭ aliá cu toţii şi amŭ ḑice într'unŭ glasŭ: poporulŭ nostru e leneşu. Norocŭ însĕ, că cele numĕrate în călindariu sunt neadevĕrurĭ, nisce născocirĭ. Celŭ ce cunósce poporulŭ românŭ bine, care a trăitŭ cu elŭ dimpreună, a trebuitŭ sĕ observe contrariulŭ imputării şi cuvêntulŭ leneşŭ nu încape la poporulŭ nostru. Poporulŭ lucră multŭ, bă încă pré multŭ. Una avemŭ de observatŭ şi aceea este că elŭ n'are o împărţélă economică. Unŭ serviciu mare ar fi făcutŭ călindariulŭ, déca i-ar fi datŭ împărţéla potrivită a lucrului. Se-i fi recomandatŭ ce sĕ facă, cândŭ ţarina odihnesce, sĕ-i fi datŭ unŭ sfatŭ bunŭ, nu însĕ sĕ-lŭ mânămŭ sĕ facă coşarce şi pentru că nu le scie face sĕ-lŭ numimŭ leneşŭ.

Urméză alŭ duoilea isvorŭ alŭ sĕrăciei. „Poporulŭ ţine pré multe serbătorĭ, carĭ nu se-ar cădé sĕ le ţie.“ Mĕ unescŭ cu părerea acésta, şi dau autorului totŭ dreptulŭ, căcĭ a ḑisŭ unŭ adevĕrŭ. Adevĕrŭ, că ţinŭ pré multe serbătorĭ, neadevĕrŭ că preotulŭ spune sĕ nu le ţie. Sciu din esperienţă, că lucrulŭ stă altfelŭ. Mai fiecare preotŭ — puţine abaterĭ — strigă, ca creştinii se serbeze şi serbătorile bisericescĭ; le arată prin vorbe frumóse ce-i aştéptă, déca vorŭ face contrariulŭ, le aduce înaintea ochilorŭ eschiderea din raiŭ, le descrie iadulŭ cu tótă scârşnirea dinţilorŭ şi cu muncele eterne şi le enumeră tóte pedepsele cerescĭ. Cum sĕ nu-şĭ arete preoţii eloquenţa, măcar în acéstă privinţă! E déră în interesulŭ lorŭ. Cu câtŭ mai multe serbătorĭ, cu atâtŭ mai multe liturghii; cu câtŭ mai multe liturghii, cu atâtŭ mai mulţĭ banĭ şi mai mulţĭ colacĭ. In serbătorile cele micĭ ómenii nu lucră; déră a face clacă la preotulŭ e ertatŭ, căcĭ acesta îi deslégă de pĕcate. Preoţii sĕ-şĭ dé silinţa a aduce poporulŭ la cunoscinţă, că nu-ĭ pĕcatŭ a lucră în serbătorile cele micĭ, ér nu se aţîţe foculŭ cândŭ elŭ arde. Spre a ajunge acestŭ scopŭ, ne trebue muncă şi oboséla şi unŭ interesŭ viu pentru inaintarea naţiunei nóstre. Déca pierde poporulŭ suma de 270,000 fl. după calcululŭ din călindariu, serbândŭ serbătorile cele micĭ, nu suntemŭ indreptăţiţĭ a-i dá vina, că o pierde din trândăviă, ci acéstă sumă o au pe sufletŭ preoţii bucovinenĭ. Mai caute şi pentru îmbunătăţirea stării poporuluĭ, nu numai pentru punga lorŭ. Apelezŭ la inimele generóse, ca sĕ primescă acestŭ sfatŭ prietenescŭ! Se nu uite nimenĭ că poporulŭ bucovinénŭ e pentru preotulŭ sĕu o vacă cu lapte, pe care o mulge la fiecare ocasiune. Mulg'o! déră cu mĕsură şi sĕ aibă în vedere hrana ei. Nu după ce slăbesce şi a stêrpitŭ, sĕ dămŭ în ea cu biciulŭ pe nedreptulŭ şi s'o hulimŭ înaintea lumei.

Venimŭ la alŭ treilea isvorŭ alŭ sĕrăciei Autorulŭ înşiră cheltuelele ce le face poporulŭ din fudulia, adecă suma ce o dau pe holercă (vinarsŭ) cu ocasiunea nunţilorŭ. Are dreptŭ, cândŭ susţine, că se cheltuesce o sumă destulŭ de mare. Atâta numai că suma e luată pré din cale afară. Nu putemŭ afirmá, că se consumă 12 vedre de holercă la fiecare nuntă. E de ajunsŭ a patra parte. Vorbimŭ în de comunŭ şi n'avemŭ de a face c'unŭ casŭ specialŭ. Aş întrebá şi în acestŭ locŭ: cine-ĭ causa acestorŭ cheltuelĭ? Cu părere de rĕu trebue sĕ ḑicŭ, că preoţii. Ei sunt aceia, în a cărorŭ mână e sortea sătĕnului; ei sunt chiămaţĭ a conduce poporulŭ. De ce nu facŭ preoţii o propagandă în contra holercei ce se consumă? De ce nu lucră cu putere în contra acestui rĕu? In biserică, unde-i în contactŭ preotulŭ mai cu întregŭ satulŭ, i-ar fi cu înlesnire a vorbí în contra acestorŭ cheltuelĭ. La ce esistă óre predicele? Cetitorule! sĕ-ţĭ spunŭ dreptŭ; ele esistă de aceea, ca sĕ nu fie ţinute de preoţi. Din 200 de sate nu se predică mai multŭ decâtŭ în 20. Duóḑecĭ de preoţĭ nu sunt în stare sĕ ţie restului peptŭ. Numĕrulŭ e pré micŭ se pue stavilă demoralisării şi desnervării, ce curge, curge neîntreruptŭ din 180 de isvóre.

Deórece amŭ rĕmasŭ la nunţĭ, credŭ, că e de neapĕrată lipsă, a mai înşirá nisce sume, pe carĭ le-a uitatŭ autorulŭ sĕ le amintéscă. Le-a uitatŭ, îmĭ vorŭ ḑice unii. Nu-i adevĕrŭ, le voiu rĕspunde. A tăcutŭ cu scopŭ, căcĭ s'a temutŭ sĕ nu atingă córda sîmţitóre a Bucovinei. Acea sumă se referă la preoţĭ şi aicĭ zace tăcerea autorului. Istorisescŭ pe scurtŭ procedura nunţilorŭ. După ce sunt statorite modalităţile relative la pretensiunile tinerilorŭ, se ducŭ aceştia dimpreună cu părinţii séu cu tutorii lorŭ la parochulŭ din satŭ rugându-lŭ sĕ binevoiéscă a strigá vestirele. Românului îi e ruşine sĕ mérgă cu mâna gólă. De aceea ia mirele 1 oca de holercă, ér mirésa unŭ cucoşiŭ séu o găină grasă şi cu aceste poclóne se înfaţiséză înaintea parochului. I se închină până la pămêntŭ, se apropiă de elŭ cu sfiélă, îi iau dréptă, o sărută pe amêndouĕ părţile şi în urmă se retragŭ cu vr'o doi păşi îndĕrĕptu.

„Ce voiescĭ bade Ioane?“ — „Apoi, de, domnule părinte. Vremŭ sĕ ne însurămŭ copiiĭ“ — „Sĕ vĕ ajute Dumneḑeu!“ — „Da ce neamŭ rugá la Maria-Vóstră: sĕ fie părintele aşa de bunŭ şi sĕ strige pe Duminecă vestirile.“ — „Se póte bade Ioane; numai déca nu-i vr'o pedică.“ Ḑicêndŭ aceste cuvinte caută prin cele mitricĭ şi caută dór ar găsí vre-una, căcĭ atuncĭ îi vine apa la móră. In casŭ de n'a aflatŭ le rĕspunde: „Nu vĕ stă nicĭ o pedecă în cale. Potŭ sĕ vĕ strigŭ vestirile.“ — „Ce ve-i cere domnule părinte“? — „Apoi sciu eu bade Ioane! Eştĭ gospodarŭ bunŭ insorĭ ficiorulŭ celŭ mai mare şi socotŭ, că nu-i multŭ, déca imĭ vei dá 20 fl. — „Cam multŭ domnule părinte. Fii bunŭ mĕ rogŭ şi lasă-me cu 10 fl. Vremile-sŭ grele, pânea nu se vinde şi nu pré ne îmbulzescŭ banii.“

De aicĭ înainte începe negoţulŭ. Preotulŭ mai lasă, omulŭ mai dă şi la urmă tocméla e gata. La despărţire îi face părintele luătorĭ de sémă, ca sĕ nu uite mirésa sĕ aducă ştergariulŭ. Şi déca nu sciu tinerii rugăciunele recerute, le rescumpără cu banĭ şi totulŭ e bine. Sĕ ne ocupămŭ puţinŭ cu calcululŭ. Luămŭ de nuntă câte 10 fl. In fiecare satŭ 15 nunţĭ facŭ 150 fl. şi în 200 sate suma de 30,000 fl.

Cu îngropăciunile totŭ astfeliu stă lucrulŭ. Omulŭ, căruia i-a muritŭ cineva, se duce cu capulŭ golŭ — semnŭ de jale — şi în mână c'o basma de colacĭ, în care nu-i ertatŭ sĕ lipséscă şi o lumină şi se presintă preotului. Am vorbitŭ despre negoţŭ la nunţĭ, la îngropăciunĭ însĕ întrece marginele.

Sêrmanulŭ omŭ! Elŭ se plânge, că e nevoéşŭ, se rógă, ca pré bunulŭ părinte sĕ-lŭ aştepte îi oferesce lucrulŭ sĕu, dér tóte înzădarŭ. Inima păstoriului sufletescŭ e atâtŭ de deprinsă cu vorbe de feliulŭ acesta, încâtŭ nu se móie la auḑulŭ lorŭ. Nu-i ajută nicĭ chiarŭ Dumneḑeu. N'are banĭ, trebue sĕ mérgă sĕ împrumute. Nu găsesce la creştinĭ, alérgă la jidanŭ, câte procente va cere e nevoitŭ sĕ i-le dée. Nu află la jidanĭ, nu-i rĕmâne alta, decâtŭ sĕ vêndă pămêntŭ déca are, ér déca nu se apucă hargatŭ. Pentru că şi-a iubitŭ soţia, copilulŭ séu părinţii, carĭ zacŭ morţĭ, şi pentru că nesaţiulŭ preotului nu-i de săturatŭ, se vêră în datorii, îşĭ vinde pămêntŭ şi în casŭ de are într'unŭ anŭ nefericirea sĕ-i móră mai mulţĭ, ce face? Vinde totulŭ şi la urmă ilŭ veḑĭ hargatŭ pe la cei jidanĭ. Ingropăciunile aducŭ preoţilorŭ unŭ venitŭ mare, o sumă, pe care o pierde poporulŭ, şi care n'a fost considerată de stimatulŭ autorŭ: Ii venimŭ noi în ajutorŭ. Luămŭ în fiecare satŭ 50 de morţĭ; pentru fiecare îngropăciune minimulŭ de 5 fl. cu tóte cheltuielele laterale. Intr'unŭ singurŭ satŭ avemŭ 250 fl. în 200 sate suma de 50,000 fl. x.

(Va urmá.)

„Moda cea mai nouă politică.“

(F i n e.)

In comitatulŭ Verŏcz erau la anulŭ 1840 numai 2451 de Maghiarĭ şi 3500 de Nemţĭ; în anulŭ 1880 17,300 de Maghiarĭ şi 24,000 de Nemţĭ. In comitatulŭ Sirmia trăiau la anulŭ 1840 2000 de Maghiarĭ 1600 de Nemţĭ; în anulŭ 1880 din contra 10,532 de Maghiarĭ, 21,000 de Nemţĭ. In comitatulŭ Pojega trăiau la anulŭ 1840 500 de Nemţĭ, Maghiarĭ de locŭ. Şi în anulŭ 1880 numĕrulŭ Maghiarilorŭ erá de 4320, alŭ Nemţilorŭ de 6000. Imigraţiunea duréză mereu*).

„Croaţii încă observară, ce-i ameninţá prin strîmtorarea Slavonilorŭ pe calea imigraţiunii ungurescĭ şi nemţescĭ. Foile ultraiste atacară de repeţîte-orĭ pe episcopulŭ Strossmayer, pentru-că nu iea în apĕrare nicĭ celŭ puţinŭ poporaţiunea catolică a Şocaţilorŭ, fiindŭ-că tocma stîrpirea aceleia înaintéză într'o mĕsură îuspăimântătóre în ţinutulŭ dela Diacovar. Şi acum se cerŭ cu zorŭ mĕsurĭ din partea guvernului. Croaţii vorŭ acum sĕ apere pe Slovenĭ prin minimulŭ şi prohibiţiunea creditului. In contra cui? In contra Maghiarilorŭ şi a Nemţilorŭ. Cu acelea şi mĕsurĭ vorŭ ei

*) De unde emigréză Ungurĭ în aceste comitate, e prisosŭ în ómenĭ? emigréză ei óre, pentru că se sporescŭ aşa de tare prin nascere? — Red.

se împedece lăţirea elementului maghiarŭ şi nemţescŭ, cu carĭ agrarii, precum ḑicŭ ei, voescŭ sĕ susţină rassa. Séu ei voescŭ mai alesŭ, ca elementulŭ maghiarŭ şi celŭ germanŭ aliatŭ cu elŭ sĕ nu se înmulţéscă pe socotéla naţionalităţilorŭ. Ei apĕră pe Sêrbĭ, pe Românĭ, pe Slovenĭ şi pe Ruşĭ în contra rassei maghiare cuceritóre. Căcĭ deşi bolimŭ noi de relele agrare, totuşĭ acestea se sêmtŭ mai multŭ în comitatele sêrbescĭ, românescĭ şi slovăcescĭ.

„Agrarismulŭ este decĭ o politică antinaţională, décă nu oligarchică. Deocamdată însĕ e principală oligarchică. Căcĭ acela, care voesce a dá străformării relaţiunilorŭ proprietăţii nóstre altă direcţiune, nu póte voi alta decâtŭ conservarea bunurilorŭ domnescĭ, carĭ se ruinéză şi se împartŭ. Asta e politică de casă a dinastiilorŭ de proprietarĭ ameninţate pe tronurile lorŭ. Căcĭ şi maioratulŭ şi minimulŭ ţĕrănescŭ numai interesele lorŭ le póte promová. O parte din ţĕranĭ s'ar desposedá în modulŭ acesta şi ar devení ḑilerĭ. Proprietarii atuncĭ ar căpĕtá lucrătorĭ eftinĭ.

Prin fideicomise feudalii, ce e dreptŭ, s'ar puté apĕrá şi se şĭ apĕră, numai câtŭ fideicomisele se potŭ formà numai din complecsurĭ mai marĭ de posesiunĭ şi organisaţiunea lorŭ e împreunată cu multe greutăţĭ. Acéstă direcţiune a luatŭ cu tóte acestea unŭ avêntŭ. In timpurile mai vechĭ fideicomisele formau abia unŭ procentŭ din întréga proprietate, acum ele se apropiă deja de 2 procente. In acésta direcţiune vomŭ ajuge acolo, că oligarchia proprietarilorŭ îşĭ întăresce clasa cu şanţurĭ prin fideicomise.

Fulminantele cuvêntărĭ, ce Deák le-a ţînutŭ în contra fideicomiselorŭ, vorŭ formá numai o dificultate învinsă. Şi o sĕ se întemple şi mai multŭ. Sistema fideicomiselorŭ e necomódă şi rigidă. Multŭ mai comódă şi potrivită pentru scopurile oligarchice e simpla substituţiune şi aboliţiune a părţii de datorinţă. Numai asta mai trebue întrodusă în dreptulŭ de ereditate — şi o sĕ se şi întêmple, în parte e cuprinsă chiar în proiectŭ — şi atuncĭ feudalismulŭ îşĭ va serbá triumfulŭ sĕŭ.

Până una alta trebue sĕ se calumnieze capitalulŭ nobilŭ, cum se cade, ca elŭ sĕ nu pótă fructificá proprietatea, trebue a se vestí, că suntemŭ cufundaţĭ până după urechĭ în rele agrare; clasa mijlociă, care începe deja a crede acéstă, îndată se va înmuiá şi se va degradá de instrumentŭ alŭ feudalismului. Décă tocmai domnii cei marĭ calumniază aşa de tare capitalulŭ mobilŭ, e de observatŭ, că de bună séma nu ioţĭ domnii cei marĭ dispreţuescŭ acestŭ capitalŭ, cândŭ se ivesce în formă de dividende şi de mărcĭ de presenţă.

Autorulŭ citéză aci unŭ mare numĕrŭ de directorĭ din nobilimea înaltă şi de consiliarĭ administrativĭ de pe la institute de banĭ (pag. 109 şi 110) şi adauge întrebarea: „Décă mai duréză lupta în contra capitalului nobilŭ, eserţá-vorŭ institutele de banĭ represalii întratâta. încâtŭ sĕ eschidŭ din mijloculŭ consiliului direcţiunii lorŭ celŭ puţinŭ pe representanţii direcţiunii agrare? Noi nu credemŭ. In timpulŭ modei nouĕ politice de sigurŭ, că nu. Acum e modă de a tămăiá pe aristocraţiă, de a-o pune în dirĕgĕtorii şi în posturĭ de directorĭ. Clasa mijlociă se pitesce, séu dispare nu se scie în cătrău. Financiarii sunt cei mai înfricoşaţĭ ómenĭ. A aşteptá dela aceştia o reacţiune în contra celei mai nouĕ mode, e absurdŭ.“ Elŭ (autorulŭ) aştéptă reacţiune în contra modei celei mai nouĕ politice“ numai şi numai de la „geniulŭ naţionalŭ“.

Aci încheiămŭ deocamdată împărtăşirile din scrierea polemică a lui Timoleon. Foile pestane anunţă deja apariţiunea unui Anti-Timoleon.

Limba română în Veneţia.

Ḑiarulŭ „Adriatico“ din Veneţia scrie sub titlulŭ România şi Italia următórele:

„Erĭ profesorulŭ Canini făcŭ la scólă superióră de comerciŭ întroducerea la cursulŭ sĕŭ de limba română. Arătà, cum numele de Românĭ este comunŭ tuturorŭ popórelorŭ, carĭ erau supuse împĕrăţiei romane. Naţiunile, carĭ se ridicară în urmă pe ruinele ei, luară alte nume: numai Românii dela Dunăre şi Carpaţĭ şi cei din peninsula balcanică urmară şi urméză a se numí ast-felŭ. Vorbindŭ despre începuturile acelui poporŭ formatŭ din colonĭ romanĭ, dintre carĭ o parte erau italianĭ amestecaţĭ cu resturile Dacilorŭ, carĭ ocupaseră mai înainte aceste ţĕrĭ, combatŭ părerile scriitorilorŭ, carĭ tăgăduescŭ Românilorŭ dreptulŭ, ca sĕ pórte acestŭ nume, şi le falsifică originea. Vorbí despre renascerea naţiunei române, despre Românii şi străinii, carĭ au lucratŭ mai multŭ la acéstă renascere.

Dădŭ pe scurtŭ o idea despre lexiconulŭ acelei limbĭ, care constă în parte din vorbe latine séu dialectele italiane, şi parte din vorbele, pe carĭ Românii le luară dela popórele, cu carĭ avură legăturĭ mai dese, mai alesŭ dela Slavĭ. Arătà basele gramaticei românescĭ, în mare parte rudă cu cea italiană, şi studiele profunde făcute de filologii modernĭ asupra limbelorŭ neolatine. comporate.

Se întinse mai multŭ, ca sĕ arăte folosulŭ practicŭ alŭ acestei limbĭ pentru tinerii noştri, mai alesŭ pentru cei carĭ vorŭ sĕ facă comerciŭ pe Dunărea de josŭ, cum facŭ alţĭ italienĭ, séŭ sĕ urmeze cariera consulară. Vorbí despre iubirea ce o are pentru România şi de munca ce a pus'o în folosulŭ ei şi sfêrşi citindŭ o bucată frumósă dintr'o lucrare a s'a în românesce. analisând'o şi traducênd'o în italienesce.

La citire eraŭ de faţă câţĭ-va cetăţenĭ ca com. Sormani Moretti, com. Bernardi, baronulŭ Cattanei, câte-va dómne şi numeroşii profesorĭ şi elevĭ ai scólei superióre de comerciŭ. Cândŭ sfêrşi, prof. Canini fŭ căldurosŭ şi multŭ timpŭ aplaudatŭ, ér mulţĭ dintre auditorĭ se duseră sĕ-lŭ felicite şi sĕ-ĭ arate cele mai vii elogiurĭ.“

Diverse.

(Balulŭ oficerilorŭ) arangiatŭ Sâmbăta trecută a fostŭ ultimulŭ şi totodată unulŭ din cele mai frumóse balurĭ de elită, ce s'au datŭ în carnevalulŭ acesta. Petrecerile arangiate de oficerĭ au unŭ caracterŭ internaţionalŭ, pentru că aicĭ se întrunescŭ óspeţĭ de tóte naţionalităţile în mai mare numĕrŭ. De astădată sala dela Nr. 1 se împlŭ de unŭ publicŭ frumosŭ de tóte nuanţele. Dintre căpeteniele militare erau de faţă colonelii Döpfner şi br. Hügel, locot. colonel Benda şi Kratochvill, maiorulŭ Balazs, preşedintele comitetului. D. generalŭ de brigadă Fischer fiindŭ bolnavŭ n'a pututŭ luá parte. D-nu prefectŭ comite de Bethlen cu soţia s'a a asistatŭ asemenea la acésta petrecere. Printre dame amŭ observatŭ şi unele pré frumosŭ costumate, dintre carĭ amintimŭ pe d-na baronă Danneberg (ca misionără), d-şórele: Schmidt (grenadirŭ vechiŭ prussianŭ) şi Mincu (fată din Grecia) ş. a. ş. După pausă oficerii au arangiatŭ o scenă comică parodiândŭ pe studenţii espanioli, carĭ au datŭ concertŭ aicĭ mai deunăḑi. Multŭ hazŭ au făcutŭ şi pieroţii cu mascele lorŭ comice şi cu joculŭ lorŭ sburdalnicŭ.

(Tălhăriile începŭ şi în oraşulŭ nostru.) Aflămŭ că astă nópte, Vinerĭ spre Sâmbătă, duoi individĭ, unulŭ mare spătosŭ şi celălaltŭ mai micŭ au voitŭ se între pe feréstră în locuinţa d-lui profesorŭ L. Nastasi în casa din Gróveri Nr. 25 a. Studentulŭ Iorgulescu, care dormea în odaiă, deşteptatŭ fiindŭ de sgomotulŭ causatŭ, a săritŭ în picióre şi a somatŭ pe hoţi şi fiindŭ-că aceştia n'au datŭ nicĭ unŭ respunsŭ şi nicĭ nu dădeau semne de a se depărtá, tênĕrulŭ a împuşcatŭ c'unŭ micŭ revolverŭ asupra celuia din duoi, care se afla pe feréstră. In urma acésta hoţii fugiră. Diminéţă se observară pe feréstră pete de sânge, de unde se vede că unulŭ din hoţĭ a fost vulneratŭ. Casulŭ acestă ne admoniéză se fimŭ cu pază, căcĭ vedemŭ că poliţia nóstră nu face mai nimicŭ pentru siguranţa publică, mai alesŭ în Scheiŭ.

(Omorulŭ din Sibiiu.) Scirea ce amŭ primit'o, că au fost arestaţĭ cincĭ îndividi ca suspecţĭ, că au comisŭ crâncenulŭ omorŭ din Kürschnergasse, se adeveresce. Aceştia sunt: A. Kleeberg de 22 anĭ, curelarŭ; R. Martin 23 anĭ, agentŭ comercialŭ şi trei fraţĭ Gruninger din Sebeşŭ, unulŭ bărbierŭ, altulŭ strugarŭ şi alŭ treilea chelnerŭ. Iritaţiunea locuitorilorŭ Sibiiului s'a mai potolitŭ de cândŭ au fost arestaţĭ aceştĭ individĭ.

(Circulŭ Sidoli.) Producţiunile circului d-lui Sidoli (italianu) întrecŭ totŭ ce s'a vĕḑutŭ până acum la Braşovŭ în arta ecuestră şi gimnastică. D-sa posede o trupă escelentă şi numerósă de dame şi bărbaţĭ şi unŭ numerŭ mare de cai din cei mai frumoşĭ şi bine dresaţĭ. Representaţia de Vineri séra a fost strălucită. Intre dame menţionămŭ pe amabilele fiice ale d-lui Sidoli Madame Serena şi d-şóra Medea Sidoli, între bărbaţi pe dibaciulŭ d. Panaitŭ (artistŭ românŭ) şi pe Mister William Cook admirabilulŭ călăreţŭ, care sare de josŭ, fără a se apucá cu mână, dreptŭ în picióre pe spinarea calului, ce fuge în galopŭ şi este de 17 urme înaltŭ. In fiecare ḑi sunţ representaţiunĭ cu nouă programă. Duminecă sunt doue representaţiunĭ una la 4 cealaltă la 8 óre séra.

(Meca Cehilorŭ.) In Boemia se arangéză de cătva timpŭ trenurĭ de plăcere, pentru ca sĕ li se dé ocasiune oraşelorŭ provinciale şi satelorŭ, ca populaţiunile lorŭ cehice sĕ pótă visitá Praga, Meca Cehilorŭ, şi teatrulŭ naţionalŭ cehicŭ din Praga. Din perigrinagiulŭ la Praga tragŭ Cehii consecinţele cele mai marĭ culturale şi naţionale politice şi „Politik“ din Praga asémĕnă acestŭ peregrinagiŭ alŭ Cehilorŭ la teatrulŭ naţionalŭ din Praga cu alergarea Grecilorŭ vechĭ la festivităţile şi jocurile lorŭ naţionale şi dă viuă espresiune bucuriei sale în următoriulŭ modŭ: „Trenurile aranjate pentru cercetarea teatrului au importanţă nu numai culturală, ci şi naţională politică. Ele documentéză, că Praga cea regéscă şi de aurŭ a rĕmasŭ până acumŭ în inima poporului cehicŭ, ceea ce a fostŭ din timpurile vechĭ metropola naţiunii unitare boemice. Căcĭ la templulŭ artisticŭ naţionalŭ din Praga nu alérgă numai massele poporului din regatulŭ Boemiei, ci şi din Moravia şi din Silesia. Din totŭ ţînutulŭ limbei cehice peregrinéză massele poporului cehicŭ la Praga, centrulŭ culturii naţionale cehice. Dintre cele patru-ḑecĭ de trenurĭ, ce au venitŭ la Praga, şépte vinŭ pe Moravia şi Silesia, prin urmare unŭ percentŭ destulŭ de considerabilŭ, luândŭ în consideraţiune poporaţiunea şi depărtarea. Acéstă faptă are însemnătate particulară pentru împrejurările actuale. De cândŭ au călcatŭ ablegaţii noştri pragulŭ parlamentului din Viena sêmţimŭ centralismulŭ în tóte ósele. In praxă esistă centralismulŭ în tótă întinderea sa. Spre Viena sĕ îndreptéză din anulŭ din urmă tótă atenţiunea poporului pentru că cea mai mare parte a anului o petrecŭ acolo deputaţii sĕi, la Viena alérgă deputaţiunile nóstre, dela Viena trebue sĕ vină tóte ce sperămŭ noi, acolo mergŭ tóte spre a se decide. Acesta este centralismulŭ practicŭ şi elŭ cugetatŭ şi ca simplu provisoriu ar poté fi fórte periculosŭ adevĕratei autonomii, după care năsuimŭ, décă pentru massele poporului cehicŭ Praga şi-ar perde importanţa sa istorică şi naţională.“

(O furtună pe Dunăre.) Din Belgradŭ se scrie ḑiarului „Deutsche Zeitung“: Erá aprópe ca vaporulŭ „Arad“, care se ducea erĭ la Panciova, sĕ se înece cu totulŭ între Belgradŭ şi Borcea. Numai sângelui rece alŭ căpitanului şi curagiuluĭ echipagiului, se datoresce înlăturarea acestei catastrófe. Aprópe de Borcea, care este unŭ locŭ totŭ atâtŭ de periculosŭ pe acéstă cale ca şi Roma de lângă Baziaş, vaporulŭ fŭ ridicatŭ în susŭ de unŭ vêntŭ, ce sufla cu-o putere ne mai pomenită şi, ca şi o cóją de nucă, elŭ fŭ aruncatŭ în tóte părţile de valurĭ, carĭ se ridicau la o înălţime de mai mulţĭ metri. Pasagerii nu se mai putură ţiné pe acoperişŭ şi fugiră josŭ în salonŭ, spre a nu fi aruncaţĭ în apă. In acestŭ momentŭ, furtuna devení şi mai violentă, valurile acoperiră din tóte părţile vasulŭ şi măturară acoperişulŭ. Mulţĭ călĕtorĭ suferiră de-o adevĕrată bólă de mare, cu tóte neplăcutele ei consecinţe, şi feţele galbene ca céra, urletulŭ furtunei, strigătulŭ căpitanului, fuga în tóte părţile a marinarilorŭ, trosnitulŭ vaporuluĭ şi sgomotulŭ maşinei, tóte acestea presentaŭ spectacolulŭ unei adevĕrate furtunĭ de mare. După o grea luptă de mai bine d'o óră, căpitanulŭ reuşi a ancorá la Borcea şi a desbarcá pe cea mai mare parte din pasagerĭ, carĭ, suferindŭ fórte din causa bólei de mare, îşĭ urmară drumulŭ la Panciova pe uscatŭ. Numai o mică parte din pasagerii lipsiţĭ de mijlóce îşĭ urmă drumulŭ la Panciova cu vaporulŭ, unde ajunseră cu o întărḑiere de-o óră.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Februariu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6% 121.80. Rentă de aurŭ 4% 90.20. Rentă de hărtiă 5% 87.90. Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare 141.50. Amortisarea oatoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emissiune) 94.80. dto (II-a emissiune) 116.75. dto (III-a emissiune 99.90. Bonurĭ rurale ungare 100.—. Bonurĭ cu cl. de sortare 100.—. Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ 100.—. Bonurĭ cu cl. de sortare 99.75. Bonurĭ rurale transilvane 99.40. Bonurĭ croato-slavone 100.—. Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. 97.50 Imprumutulŭ cu premiu ung. 115.50. Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului 113.75. Renta de hărtiă austriacă 79.65. Renta de arg. austr. 80.65. Renta de aurŭ austr. 101.20. Losurile din 1860 135.40. Acţiunile băncei austro-ungare 843.—. Act. băncei de creditŭ ungare 309.50. Act. băncei de creditŭ austriace 305.90 Argintulŭ —.— Galbinĭ împĕrătescĭ 5.71. Napoleon-d'orĭ 9.60½. Mărcĭ 100 imp. germ. 59.20 Londra 10 ℔ sterlinge 121.45.

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 15 (27) Februariu 1884.

Renta română (5%)	Cump.	93½	vênd.	94
Renta rom. amort. (5%)	„	94⅕	„	95
„ couvert. (6%)	„	98½	„	99
Împr. oraş. Buc. (20 l.)	„	32	„	33
Credit fonc. ruralŭ (7%)	„	102¼	„	102¾
„ „ „ (5%)	„	92¼	„	91½
„ „ urbanŭ (7%)	„	101¾	„	102¼
„ „ „ (6%)	„	98	„	98¼
„ „ „ (5%)	„	88½	„	89
Banca naţională a României	„	1382	„	—
Ac. de asig. Dacia-Rom	„	378	„	—
„ „ „ Naţională	„	257½	„	—
Aurŭ	„	3.80	„	3.90
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.09	„	2.10

Sz. 66 kh.—1884.

Hirdetmény.

A zernesti kir. járásbiróság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint helybeli ügyvéd Garoiu Miklós által képviselt zernesti gör. kel. egyház-alap felperesnek ismeretlen tartózkodása és zernesti illetőségü Jacob Catarina szül. Sotir és társai alperesek elleni 42 frt 20 kr. o. é. j. iránti bagatell keresetének tárgyalására határnapul 1884-ik évi Márczius hó 29-ik napjának d. e. 8 órája e biróság előtt kitüzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerü védelme iránt a részére gondnokul kinevezett helybeli körjegyzőt Badiu Aldimir kellően utasitsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbizott által jelentkezzék, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonitsa.

Zernest 1884 évi Február hó 16-án.

A zernesti kir. járásbiróság. — **Penciu,** járásbiró.

Prin desfiinţarea filialelorŭ

nóstre

în PARISŬ, LONDRA, BRUXELA şi ROMA

sunt acuma de vêndare — conformŭ desemnului 16.307 **césornice remontoir de aurŭ veritabile de Geneva pentru dame,** carĭ mai înainte au costatŭ 75 fl. acum numai cu 30 fl., aceleaşĭ césornice pentru bărbaţĭ, carĭ mai înainte costaŭ 90 fl., acum numai cu 35 fl., şi 8720 de **césornice remontoir de aurŭ verit. Washington,** cu câte 9 fl. 75 cr., în locŭ de 36 fl., mai încolo 4003 **césornice anghiră** (ancre) verit. de Geneva, cu 17 rubine, numai cu 8 fl., în locŭ de 18 fl., şi 2223 de **césornice de Elveţia,** de totŭ bune si sigure, durabile şi esacte cu câte 4 fl. 75 cr., în locŭ de 15 fl.

Cine voesce sĕ cumpere din aceste césornice va căpĕtá o garanţiă reală în scrisŭ pe 3 anĭ, că vorŭ merge esactŭ si că nu vorŭ stá nicĭodată, şi afară de acésta se află împachetatŭ alăturea cu orologiulŭ — **gratis ca darŭ** —: 1. părechiă cercei de aurŭ de 14 carate, probate de oficiulŭ c. r. din Viena, cu buchete de mărgénŭ si emailate; unŭ lanţŭ auritŭ de dame cu ciucure, cu medalionŭ în patru colţurĭ, cu 12 fotografii picante de Parisŭ; o cruce aurită cu chipulŭ lui Christosŭ; 1. părechiă de nasturĭ pentru manşete, gravaţĭ, cu masină; 1. amnarŭ, ce lucesce nóptea; 1 ţigaretă sculptată de spumă, cu rose séu figurĭ, cai etc. cu 234 de articule diferite de lucsŭ din aurŭ şi argintŭ.

20 de florinĭ dămŭ îndĕreptŭ, décă numitele obiecte nu sunt nouĕ şi nu după cum amŭ arătatŭ, prin urmare nicĭ o comandă nu e riscată,

Se espedéză în fiecare ḑi afară de sĕrbătorile creştine: Pascĭ, Rosalii şi Crăciunŭ.

Adresa: **Genfer Uhren-Alianz**

I., Adlergasse 1B. WIEN.

65 bucăţĭ numai fl. 8.50.

Tacâmurĭ de masă de argintŭ

BRITANNIA

cu marca brevet. a fabricei.

Auḑiţi, vedeţi şi vĕ miraţi!

Unŭ serviciu verit. englezescŭ. patent. durabilŭ pentru feliurĭ şi dessertŭ din **argintŭ de Britannia** solidŭ şi massivŭ, care se mai póte pune intr'o categoriă cu argintulŭ verit. şi pentru care **garantezŭ în scrisŭ** şi după 25 de anĭ că fiindŭ întrebuinţatŭ **remâne albŭ.** Acéstă garnitură a costatŭ mai înainte peste **30 fl.** şi se vinde acum c'unŭ **preţŭ fórte redusŭ.**

Întréga garnitură constă din următórele piese:

6 bucăţĭ	cuţite de argintŭ Britannia	bunŭ . .	fl. 2.25
6 „	furculiţe „ „	massive .	fl. 1.20
6 „	lingurĭ „ „	massive .	fl. 1.20
6 „	scăunele „ „	fine . .	fl. 1.—
1 „	lingură de supă „	massivă .	fl. 1.10
6 „	lingurĭ de cafea „	massive .	fl. 0.70
1 „	lingură de lapte „	massivă .	fl. 0.60
6 „	cuţite micĭ de desertŭ şi copii,	solide .	fl. 2.—
6 „	furculiţe de desertŭ „	massive .	fl. 1.—
6 „	lingurĭ de argintŭ-Britannia	solide .	fl. 1.—
6 „	păhare pentru oue	fine . .	fl. 1.20
6 „	lingurĭ „ „	fine . .	fl.—.60
1 „	solniţă pentru piperu	fină . .	fl.—.30
1 „	„ pentru sare	frumósă .	fl.—.15
1 „	tavă de 30 cm. lungime	fină . .	fl.—.60
65 bucăţĭ			fl. 15.—

Tóte 65 bucăţĭ provzḑutŭ cu marca fabricei de susŭ, costă

numai fl. 8.50.

Aceste obiecte se trămitŭ şi cu bucata pentru preţurile susŭ arătate, dér celŭ ce comandă tóte 65 bucăţile, le capetă în locŭ de a da fl. 15

tóte numai pentru 8 fl. 50 cr.

Prafŭ de curaţitŭ pentru argintulŭ meu Brit. cutia cu 15 cr.

Admoniţiune! Argintulŭ de Britania nu mai atuncĭ este veritabilŭ décă pórtă marca de mai susŭ.

Comandele se efectuescŭ numai dupa trămiterea preţului séu cu rembursă (Nachnahme) şi sunt a se adresa la

BERTHA ZUCKER'S Britanniasilber-Hauptdepôt

Wien II., Pfeffergasse Nr. I.

Décă nu convine garnitura se întorcŭ paralele, dovadă că negoţulŭ e realŭ. — Catalogulu preţurilorŭ gratis.

Uniculŭ modŭ mai bunŭ şi mai eftinŭ pentru comande!

Articulele şi obiectele înşirate aci, se potŭ procurá dela firmele cele mai renumite, **mai eftinŭ şi mai sigurŭ,** esclusivŭ numai prin redacţiunea dela **„Nemzetközi Hirdető“** (Budapesta VII. Károlykör 7).

Se asiguréză următórele avantage: 1. Se trămitŭ numai articli şi obiecte de calitate escelentă, numai dela firmele cele mai renumite, numai cu preţurile originale şi numai după tarifele originale. 2. Celŭ ce va recomandá prin o singură cartă de corespondinţă îşĭ póte împlini tóte lipsele şi-şi cruţă spesele de transportŭ separatŭ. 3. Din preţulŭ articulelorŭ şi obiectelorŭ însemnate cu sté se iértă 10%, ér obiecte cu preţŭ peste 10 fl. se trămitŭ francate. 4. Comandele şi corespondinţele le efectuimŭ gratis. Speditiunile le efectuesce speditorulŭ de primulŭ rangŭ Béla Vajda.

Pentru orĭ-ce speduire garanţiă întreită: a firmei, a speditoriului şi a lui „N. H.“

I. Articule de lecuire.

Rachiu săratŭ de Brázay. Cu efectŭ fórte bunŭ, pentru 42 bóle diferite. Nu póte lipsi din nicĭ o casă. Preţulŭ 80 şi 40 cr.

Cafea Hungaria de Ant. Szaládу. Cu efectŭ fórte bunŭ pentru cei ce suferŭ de stomacŭ séu catarŭ de maţe ş. a. Efectŭ estraordinarŭ pentru cei ce pătimescŭ. Nepreţuibilă pentru cei sănătoşĭ. Unŭ chilo 1 fl. 20 cr.

Emplastrulŭ universalŭ de Forty. Pentru vindecarea momentană a orĭcărei rane. După tarifă. Unsórea universală pentru rane, de **M. Weiss** Preţulŭ 30 şi 50 cr.

Berea de sănătate de J. Hoff. Butelia 60 cr. — Zaharicalele-malata 20 cr. — Estractŭ de malata 70 cr. — Berea lui **B. Stranss** pentru peptŭ, pilule rĕcoritóre şi pastile de peptŭ. După tarifă. — **Pilule de sănătate carpatine** 21 cr. din magazinulŭ lui Friedrich. Bune contra tusei, scrofulei şi durerei de peptŭ.

Articule de lecuire din magazinulŭ lui Iosifŭ **Török:** Oleu pentru crescerea barbei 2 fl. 60 cr. Vas bravais 3 fl. — In deosebĭ se recomandă:

Esenţa de ochĭ de Dr. Lebois, apa de cura pentru ochĭ, din Francia cu efectŭ nepreţuiverŭ şi spre întărirea ochilorŭ sănătoşĭ, în câtŭ nu póte lipsi din nicĭ o familiă neincungiuratŭ de lipsă pentru ochĭ debilĭ, suferitorĭ şi preste totŭ pentru orĭ-ce bólă de ochĭ, pentru că este recomandată de cei mai renumiţĭ medicĭ. Afară de **J. Török** se mai capĕtă la conducĕtorulŭ L. **Müller,** strada Soroksár 4. Preţulŭ unei sticle 90 cr

Esenta de pelinŭ. Medicină premiată cu medailia de aurŭ, bună în casŭ de catarŭ de intestine, în lipsa de apetitŭ etc. Mestecată cu vinŭ roşiu, dă celŭ mai bunŭ pelinŭ. Afară de I. Török se mai póte capĕtá la Iacobŭ **Müller** (strada Rostely — **casa** propriă) preţulŭ 50 cr. Butelia mare (1½ litră) 3 fl. 50 cr.

Pânză pentru podagristĭ din farmacia lui I. Török.

„Săpunŭ de plante-sultană“ de Nemencsek, contra bólelorŭ de piele, pete de ficatŭ şi de sóre, mătréţa şi migrenă. Preţulŭ 35 cr.

Afară de acestea orĭ-ce articule de lecuire după tarifă.

II. Articule de toaletă.

Pudră „Blaha“ din parfumeria lui **M. Müller** Totŭ de acolo se capetă tóte soiurile de articule de toaletă şi parfumerii.

„Juno crĕmă“, compusă din substanţe nestricăcióse, fără minerale, contra petelorŭ de ficatŭ şi de sóre 1 fl. 50 cr. **„Juno pasta“** face pelea alba ca néua 2 fl.; **„Juno pudră“** 60 cr. recomandată fórte de institutele chemice din Viena şi Budapesta. Tóte aceste sunt fórte căutate.

Văpsé nóuă ungarică pentru pĕrŭ, care redà colórea originală, de Tokody, Preţulŭ 2 fl. 50 cr.

Săpunŭ aromaticŭ Sultană, neineungiurabilŭ în odaia de toaletă, efectulŭ recunoscutŭ, 3 bucăţĭ 1 fl. de **Nemencsik.**

Alifiă pentru crescerea pĕrului. Secretu familiarŭ a lui R. Hausner. Preţulŭ 1. fl. 40 cr.

Afară de acestea orĭ-ce articule de toaletă.

III. Articule de economiă şi de economia casnică.

Fabricatele „Primei fabrice ungarice de unsóre négră pentru pei“. Unsóre négră pentru pei 1 fl. 20 cr. galbină 1 fl. 50 cr. Lacŭ duplŭ veneţianŭ 60 cr. de Nemencsek, furnisorulŭ curţii archid. Iosifŭ. Furnisorŭ la miliţia etc.

Cleiŭ rece universalŭ de Singer pentru lipirea vaselorŭ, sticlelorŭ, lemnelorŭ, pipelorŭ şi a peilorŭ. 20 cr.

Lacŭ de Mosánszky. Curăţitorŭ de metalŭ, de Nemencsek 10 cr. Pravŭ de insecte de Polsch 1 fl. Pravŭ pentru stîrpirea cloţanilorŭ de Reiss 1 fl.

Afară de acestea orĭ-ce articli de economiă şi de economiă casnică cu preţulŭ originalŭ.

Marfe de modă, vestminte.

Marfe de modă şi vestminte albe pentru bărbaţĭ, de L. Karikás. Vestminte albe de sănătate şi îmbrăcăminte de dr. August Jäger din magazinulŭ principalŭ din Budapesta. Pelării din fabrica lui N. Nyerges.

Marfe de modă pentru dame dela furnisorii de curte Monasterly şi Kuzmik. Vestminte femeescĭ de Friedrich, fostŭ croitoriŭ a lui Alter şi Kiss.

Ghete (ţipicĭ) din fabrica lui Stefan Lőrincz, pentru bărbaţĭ, dame şi copii.

Afară de acestea orice marfe, cu preţulŭ originalŭ de tarifă.

Diverse.

Se recomândă productele de spirtŭ, drojdii de bere, liqueur, rum şi esenţa de oţetŭ, din fabrica societăţii Gschwindt. Fabrica şi baia: **Józsefváros,** Üllői ut. Magazinulŭ principalŭ: **Károly körut 17, în casa baronului Orczy.**

Mobile dela prima societate industrială de mobile. Scaunŭ de excelenţia pentru 16 scopurĭ de C. Sehöberl. Srine de banĭ, de Fr. Wiese, furnisorŭ la curte. Mobile de ferŭ, de H. Stitz. Imbrăcăminte de patŭ, dela furnisorulŭ curţii T. Hüttl.

Sticlării din fabrica lui Stölzle şi fii, din fabrica lui B. Kocsik. Recuisite pentru cai de L. Szigeti. Recuisite de gimnastică, unelte, petri de móră, recuisite de cuină, de Geitner şi Rausch.

Biliarde şi mese de jocŭ de J. Gyöngyössy. „Ariston“ instrumentŭ musicalŭ ce cântă de sine, 25 fl., din magazinulŭ principalŭ. „Orchestrion“ orchestru admirabilŭ, cântă de sine, dela 1000 fl. în susŭ, din fabr. princip. Clavire din fabric'a lui Lédeczy.

Puscĭ de vênatŭ, pistóle etc. la furnisorulŭ de curte Kirner. Recuisite de vênatŭ şi pentru călĕtoriă, dela T. Kertész.

Maşîne economice, de N. Fehér. Maşîne de cusutŭ de Neidlinger. Instrumente necesare pentru măiestrii de Geitner şi Rausch.

Cele mai eminente vinurĭ spumegătóre din Francia dela L. Müller, representantele firmei Jaques Louis Fréres în Budapesta Grand vin de la couronne 3 fl. 80 cr. Carte blanche 1-ére chois 3 fl. 50 cr.

Esenţe pentru gătirea liqueurilorŭ de orĭ-ce soiu, din fabrica lui A. Watterich.

Portrete frumosŭ succese din laboratoriulŭ lui J. Neumann. Zugrăvite cu cărbune 3 fl., cu cretă 6 fl., cu oleu (mărimea întrégă) dela 8 fl. în susŭ. Icónele se predau nevătĕmate. Stîndarte cu portrete pentru alegerĭ, din laboratoriulŭ lui J. Neumann.

Lucrurĭ de gravură, sigile, stampilii, maree de sigilŭ, monograme, cu preţulŭ celŭ mai eftinŭ.

Din farmacia lui Faczányi se capĕtă următórele articule de lecuire: I. Muştarulŭ dulce de Fáczányi Cu efectŭ straordinarŭ şi eminentŭ sigurŭ contra catarului, guturalŭ de maţe şi de stomacŭ etc. în casŭ de lipsă de apetitŭ, recunoscutŭ de mai mulţĭ cu recomandaţiunĭ numeróse, veritabile şi sincere. Preţulŭ: 1 fl. séu 50 cr. — 2. Săpunŭ Fhenil, celŭ mai bunŭ săpunŭ de lecuire 1 fl. — 3. Rachiu săratŭ în compositiunea cea mai veritabilă, unicŭ cu efectŭ sigurŭ, 80 şi 40 cr. — 4. Hârtiă contra rheumei, vindecă momentan orĭ-ce durere de dinţĭ, capŭ şi rheumă.

C'unŭ cuvêntŭ, orice obiectŭ şi articulŭ, se prepară şi trămite conformŭ tarifei tipărite.

Primulŭ locŭ centralŭ de speduire a tuturorŭ productelorŭ, articlelorŭ şi fabricatelorŭ de esportŭ din Ungaria (vin de Tocai, menes, din ţinutulŭ Balaton, prin L. Vomossy, bere de Kőbánya, dela Dittrich şi Gottschlig, pipe de Semnitz dela F. Heller ferŭ ungurescŭ, oţel etc. dela P. C. Vadhus, lampe, hârtiă, săpunŭ, paprică (ardeiu) de Seghedinŭ etc.) procurându-le tóte dela isvórele cele mai directe, cu preţurĭ ficsate şi cu preţulŭ stabilitŭ în tarifa respectivelorŭ firme. E de ajunsŭ a adresá o cartă de corespundinţă la redacţiunea:

„Nemzetközi Hirdető.“

(Budapesta VII. Károly körut 7.)

Efectuire promptă, onorabilă şi grabnică.

2—7

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.** Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Tipografia: **Ioanŭ Gött şi fiiŭ Henricŭ.**